

**Euroopa Regioonide
Komitee**

Kõne linnade ja piirkondade olukorrast Euroopa Liidus

Vasco Alves Cordeiro sõnavõtt Euroopa Regioonide Komitee president

11. Oktober 2022

#SOTEULocal

ET

Selle lapsevanema hääle, kellel on raskusi oma lapsele korraliku ja taskukohase päevahoiu leidmisega.

Selle töötaja hääle, kes ei tea, kas pärast tehase sulgemist leidub veel talle inimväärne töökoht.

Selle väikeettevõtte omaniku hääle, kes pidi oma äri sulgema ja töötajad vallandama, sest kulud olid kümnekordistunud.

Ühe inimese hääle miljoneist, kes on põgenenud Ukrainast – ühest Euroopa riigist –, jättes maha kõik, sest tema elu räsib jöhker ja ebaseaduslik sõda, ja kes küsib endalt, „mis nüüd saab?“.

Selle turisti või matkaja hääle, kes põgeneb metsa- ja maastikupõlengute eest.

Selle inimese hääle, kes pole kindel, kas ta lapselapsed saavad vananeda elamisväärses keskkonnas, kus õhk on hingamiseks puhas.

Nende kodanike hääle, kes ei tea, kas neid kuulatakse...

Linnade ja piirkondade olukord ei saa olla teistsugune kui Euroopas elavate inimeste olukord kogu selle mitmekesisuses. Samamoodi ei saa me Euroopa Liidu olukorda täielikult ja terviklikult hinnata, kui me unustame piirkondade ja linnade olukorra.

Meie, kohaliku ja piirkondliku tasandi demokraatlikud esindajad, teame, et miljonite eurooplaste kahtlused ja hirmud on põhjendatud ja vajavad vastuseid – teame seda, sest seisame nendega silmitsi iga päev.

Keegi meist, kes me oleme seotud oma poliitilise kohustuse, oma demokraatliku vastutusega, ei hiili kõrvale oma kohustusest pakkuda vastuseid.

Ja me tõepoolest leiame lahendused. Solidaarselt.

Täna saame inspiratsiooni paljudest lugudest ja see valmistab meile uhkust. See peaks valmistama uhkust meie liidule.

Uhkust Varssavi linna üle Poolas, mis on kaasanud 14 000 vabatahtlikku, et võtta vastu rohkem Ukraina pagulasi kui Itaalia ja Prantsusmaa kokku, pakkudes neile eluaset, arstiabi, haridust ja õigusabi.

Uhkust Antwerpeni linna üle, mis on ühena esimestest käsitlenud COVID-19 pandeemia tagajärgi vaimsele tervisele meie kõige haavatavamate inimeste, eelkõige noorte puhul.

Uhkust Lappeenranta üle Soomes, kus on meie elurikkuse kaitseks ehitatud seitse tormivee tehismärgala.

Uhkust Morava-Sileesia üle Tšehhis, mis on kliimanetraalse majanduse poole liikumisel esirinnas, pakkudes ümberõpet 5000 inimesele, et alustada üleminekut heitevabadele ja elektriautodele.

Uhkust La Rioja üle Hispaanias, mis annab meile inspiratsiooni soolise võrdõiguslikkuse lõimimiseks valitsuse juhtimisse eelarvest halduseni, luues töö- ja eraelu tasakaalu toetavaid kavasid ning julgustades ettevõtteid parandama naiste juurdepääsu tööhõivele.

Uhkust Poitiers' üle Prantsusmaal, kus meie komitee nõutud alalise dialoogi vaimus loodi kodanike kogu, mis koos sotsiaaleluaseme üürnike, vabatahtlike, kohalike ettevõtete ja kodanikuühiskonna osalejatega kujundab oma kogukonda.

Võime seda loetelu jätkata veel nii paljude näidete ja nii paljude lugudega piirkondade ja linnade kohta kogu liidus, mis näitavad iga päev edasiliikumise suunda, reageerivad inimeste kahtlustele ja hirmudele ning osutavad edasiliikumise võimalustele.

Minu jagatud kogemuslood kõikjal Euroopast on võimas tunnistus piirkondadest ja linnadest kui meie solidaarsuse, edusammude ja lootuse alustaladest. Piirkonnad ja linnad on Euroopa väärtuste ja põhimõtete kandjad.

Seega soovin täna avaldada tunnustust olulisele tööle, mida linnapead, volikogude liikmed, omavalitsusjuhid ja piirkondlikud ministrid koos kõigi ametiasutustega teevad meie liidus iga päev ja igal pool. Tänu teile kogeme Euroopat oma elus iga päev.

Seda ei tohi keegi unustada.

Kõik peavad seda tunnistama.

Head kolleegid!

Kirjeldan teile täna piirkondade ja linnade olukorda, mis ei arene isoleeritult, teispool meie piire ega maailma probleemidest sõltumatult.

Enam kui seitse kuud on möödunud hetkest, mil Vladimir Putin käivitas oma jõhkra sõjamasina Ukraina vastu, tuues kaasa niisugust surma ja hävingut, mille olime siinmail juba ammu unustanud. See ei ole üksnes rünnak suveräänse riigi vastu, vaid ka meie väärtuste – vabaduse, demokraatia ja õigusriigi – vastu.

See on rünnak kõige selle vastu, mida Euroopa Liit esindab.

See on rünnak meie kõigi vastu.

Sõja esimesest päevast on Euroopa piirkonnad ja linnad vastanud häireolukorrale solidaarselt.

Oleme pakkunud peavarju, avanud oma koolid, korda seadnud ühiselamud, jaganud esmaabikomplekte ja saatnud sõidukeid.

Samal ajal hädaolukorrale reageerimisega hoidsime pilgu tulevikul. Helge tulevik, kus Ukraina on üles ehitatud, seal valitseb rahu ja liigutakse Euroopa Liidu liikmeks saamise suunas.

Euroopa Linnade ja Piirkondade Liit Ukraina ülesehitamiseks, mille lõime üheskoos ELi ja Ukraina kohalike ja piirkondlike omavalitsuste partnerühendustega, püüab aidata kaasa ülesehituspüüdluste õnnestumisele, edendades linnade- ja piirkondadevahelist koostööd. Selle liidu ülesanne on rõhutada ka kohaliku ja piirkondliku tasandi tähtsust ülesehitustöös.

Iseäranis täna, eriti pärast eilseid kohutavaid rünnakuid Ukraina linnade vastu, ei tohi me unustada, et tee rahuni on veel pikk, et meie sihikindlus ei tohi vankuda. Seisame suveräänselt Ukraina ning selle territoriaalse terviklikkuse ja ühtsuse eest. Ükski libareferendum ei muuda seda reaalsust.

See on sõnum solidaarsusest ja otsustavusest, mille soovin edastada Ukraina rahvale ning Ukraina piirkondadele ja linnadele.

Te ei ole üksi ning selles raskes ettevõtmises on teil meie täielik ja püsiv toetus.

Selle sõnumi sooviksin edastada ka president Ursula von der Leyenile ja Euroopa Komisjonile. Ukraina ülesehitamine on kõigi aegade suurimaid ülesandeid. Meil on väga hea meel teadaande üle, et tulevikukohustusena eraldatakse 100 miljonit eurot Ukraina koolide ülesehitamiseks. Kohalikel omavalitsustel on selles oluline roll – me tahame aidata!

Samuti sooviksin kasutada võimalust esitada Berliinis toimuva ülesehituskonverentsi ettevalmistamist silmas pidades konkreetne ettepanek: näha ette spetsiaalne eelarverida kohaliku ja piirkondliku tasandi koostööks ülesehituspüüdlustes.

Oleme sellele kutsele vastanud ja valmis tegema enamgi.

Andke meile vahendid ja meie aitame kaasa, et töö saaks tehtud!

Head kolleegid!

Selle kohutava sõja sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed on ka siin teravalt tuntavad.

Meid tabanud energiakriis annab hoobi leibkondadele, eelkõige kõige haavatavamatele leibkondadele, ettevõtetele ja haldusasutustele.

Talve lähenedes peame rinda pistma hädaolukorraga ning jällegi on piirkonnad ja linnad inimeste õlgadele langeva koorma leevendamisel esimesed.

Näeme muret tekitavaid märke kõikjal Euroopas, kus linnadel on oht elektrita jääda, neil on raske pakkuda oma kodanikele olulisi teenuseid, nagu ühistransport, jäätmekäitlus, või lihtsalt hoida lapsi koolis soojana, et neid ei saadetaks koju kaugõppele.

Temperatuuri vähendamine üldkasutatavates hoonetes, mälestiste öövalgustuse väljalülitamine, piirkiiruse vähendamine kohalikel teedel, investeerimine taastuvatesse energiaallikatesse, elanikkonna teadlikkuse suurendamine. Kohaliku ja piirkondliku tasandi algatusi on palju ja mitmesuguseid.

Kuid see ei ole kerge ja taas on kaalul Euroopa solidaarsus. Seepärast tuleb kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi toetada nende energiasäästupüüdlustes ning komitee annab sellesse oma panuse.

Liit, kus inimesed peavad valima toidu ja toasooja vahel, ei suuda kindlalt seista.

Head kolleegid!

Praegune raske olukord energiavaldkonnas on osa suuremast võrrandist, meie ühiskonna ulatuslikumast ümberkujundamisest.

Vähendame oma sõltuvust fossiilkütustest tohutult kiiresti, kuid selle ainus põhjus ei tohi olla tarnete lähtumine Venemaalt.

Oleksime pidanud niiviisi käituma juba aastakümneid, et minna üle kliimanetraalsele majandusele. Sellesuvised kohutavad tulekahjud on teine ilmne märk kliimakriisist, milles praegu elame. See on ellujäämise küsimus.

Homme arutame, millise visiooniga läheme ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 27.istungjärgule. Kuna laual on kliimamuutustega kohanemise ülemaailmne eesmärk, tagagem selle lähtumine kohaliku tasandi tegudest. Üleilmseid probleeme, nagu kliimakriis, saab lahendada kiiremini, lihtsamalt ja tõhusamalt, kui kaasatakse meid ja kodanikke.

Institutsioonina on meil samuti kohustus tegutseda. Seepärast teeme juba tööd selle nimel, et Euroopa Regioonide Komitee saaks kliimanetraalseks institutsiooniks, ja püstitame eesmärgi vähendada 2030. aasta lõpuks iga-aastaseid süsinikdioksiidi heitkoguseid 30%. Samuti võtame institutsioonina viivitamata meetmeid energiatarbimise vähendamiseks.

See ei peaks piirduma üksnes administratsiooniga. Seepärast teen ettepaneku alustada poliitilise aruandlusega oma kliimameetmete kohta juba alates juhatuse järgmisest väljasõidukoosolekust Rootsis tuleval kevadel. Loodan, et osalete kõik selles jõupingutuses ja näitate taas eeskuju.

Head kolleegid!

Kliimakriisi eksistentsiaalse ohu ja Ukraina-vastase jõhkra sõja tagajärgede taustal ärgem unustagem, et oleme peaaegu kolm viimast aastat kulutanud COVID-19 pandeemiaga toimetulekuks. Peame elama sellega koos, kõigi selle inim-, sotsiaal- ja majanduskuludega.

Kõigist neist probleemidest jääb kõlama vajadus muuta liit eesmärgipäraseks, parandades meie inimeste igapäevaelu tervislikus keskkonnas ja austades meie põhiväärtusi. See algab nõuetekohastest investeeringutest.

Ühtekuuluvuspoliitika on juba aastakümneid aidanud vähendada territoriaalset lõhet. Mul on hea meel selle üle, et saan loota tugevale partnerlusele volinik Elisa Ferreira, meie lähima liitlasega.

Meie ees seisvad kriisid, nagu pandeemia ohjamine ja sellest taastumine, Ukrainast põgenenud inimeste vastuvõtmine ja energiakriis, on tugevalt tuginenud ühtekuuluvuspoliitikale.

Seepärast on aeg alustada arutelu ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle. Homme alustab tööd piirkondade ja linnade peamiste ühendustega loodud ühtekuuluvuspoliitika allianss, millest saab peamine aruteluplatvorm, et kaasata liitlasi, aga ka neid, kes ei ole veel veendunud ühtekuuluvuspoliitika lisaväärtuses.

Ühtekuuluvuse mittekahjustamise põhimõte peab püsima vankumatuna ja töö selleks algab kohe.

Peame tagama tugeva territoriaalse mõõtme kõigis ELi poliitikavaldkondades, millel on suur territoriaalne mõju ka väljaspool ühtekuuluvuspoliitikat.

Seepärast tegutseb Euroopa Regioonide Komitee selle nimel, et kõik ELi poliitikavaldkonnad hõlmaksid ühtekuuluvuse mittekahjustamise põhimõtet, mille volinik Elisa Ferreira aasta alguses kasutusele võttis.

See on eriti õigeaegne, pidades silmas mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist, mille Euroopa Komisjon kuulutas välja järgmiseks aastaks. Eelarve koostamise ajal oli olukord maailmas teine ja seda eelarvet tuleb muuta, et tagada Euroopa strateegiline autonoomia, valmistada ette Ukraina ülesehitamine ja valmistada uuteks terviseohtudeks. Seetõttu peame seda kohandama ja koostama ambitsioonika eelarve, mis toob kasu kõigile kodanikele. Kuid läbivaatamine ei tohiks mõjutada selliseid olulisi poliitikavaldkondi nagu ühtekuuluvuspoliitika.

ELi tulevases investeerimispoliitikas ja -vahendites tuleks õppust võtta taasterahastu „Next Generation EU“ kogemustest, sest ei selle koostamisel ega rakendamisel tehtud piisavalt koostööd piirkondlike ja kohalike omavalitsustega. Kordan ikka ja jälle, et ainult piirkondade ja linnade kaasamisel saavutavad ELi poliitikameetmed ja programmid oma parimad tulemused ja tugevdavad meie kogukondi.

Kestlike investeeringute tagamine ja reformid, mis muudavad liidu õiglasemaks ja tõhusamaks, käivad käsikäes meid ühendava ühiskondliku leppega. Nagu olen varem öelnud, on praegu Euroopas suured sotsiaalsed pinged ning ärgem tulevikupoliitika kujundamisel unusta Euroopa integratsiooni algset ülesannet: tagada sotsiaalne areng.

Liiduna peame oma piirkondades ja linnades tagama juurdepääsu eluasemele, päästma lapsed vaesusest, edendama soolist võrdõiguslikkust, pakkuma kõigile kvaliteetseid töökohti, harima noori ja ehitama haiglaid. Kuna 2023. aasta on Euroopa oskuste aasta, kasutame kõiki kohalikke ja piirkondade talente, et ehitada üles sotsiaalne Euroopa, kus kedagi ei jäta kõrvale.

Head kolleegid!

Enne kui kuulame teie arvamust Euroopa Liidu piirkondade ja linnade olukorra kohta, tahaksin rääkida sellest, miks me kõik selles missioonis osaleme. Me kõik oleme pühendunud muutuste ellukutsumisele, sest lisaks demokraatlikule mandaadile on meil ka demokraatlik kohustus.

Kolmkümmend aastat tagasi, kui allkirjastati Maastrichti leping, lisati Euroopa demokraatiale uus mõõde, mille esindajatena me täna siin oleme – kohalik ja piirkondlik mõõde subsidiaarsuse põhimõtte kaitsja ja demokraatliku liidu tugisambana.

Kolmkümmend aastat hiljem, kui Euroopa tuleviku konverents esitab oma järeldused, on veelgi suurem nõudmine nii piirkondliku ja kohaliku tasandi tugevama osalemise järele kõigis ELi poliitikavaldkondades kui ka uute dialoogis osalemise kanalite järele.

Oleme sellest Euroopa Regioonide Komitees juba aru saanud, nõudes alalist dialoogi kodanikega. Demokraatia ei seisa paigal ning on valmis pidevalt laiendama oma baasi ja suurendama osalemisvõimalusi, hoides esindus- ja arutelutegevuse tasakaalus.

Seepärast oleme olnud noortega suhtlemisel teerajajad. Mitte seetõttu, et see aasta on pühendatud noortele, vaid seetõttu, et me selle eest seisame. Usutavasti oleme kõik uhked selle üle, et järgmisel täiskogu istungjärgul hakkame rakendama noorte ja noorteorganisatsioonidega koostöös valminud ELi noorte ja demokraatia hartat.

Just seetõttu on Euroopa Regioonide Komitee valmis tegema ka koostööd liikmesriikidega, et korraldada algatusi naiste mõjuvõimu suurendamiseks kohalikel ja piirkondlikel valimistel.

Meil oli aktiivne roll Euroopa tuleviku konverentsi järelduste kujundamisel ning samamoodi täidame oma õiguspärase rolli konverentsi järelduste rakendamisel oma tasandil ning omaenda töödes, lähtudes kehtivatest aluslepingutest. Loomulikult, kui luuakse konvent, mida meie komitee toetab, oleme valmis andma oma panuse ja tagama kohalike ja piirkondlike esindajate osalemise selles põhiseaduslikus protsessis.

Kuid me ei jää käed rüpes ootama. Kohalike ja piirkondlike valitud esindajate koguna on meil kohustus tagada, et kohaliku ja piirkondliku tasandi seiskohad jõuaksid aegsasti Euroopa tasandi arutellu.

Konverents võib olla läbi, kuid töö jätkub. Peame valmistuma järgmisteks Euroopa Parlamendi valimisteks ja järgmiseks ametiajaks. Peaksume looma rea algatusi, et olla ise valmis, ja kujundama üldise visiooni järgmisest strateegilisest tegevuskavast ja Euroopa Komisjoni tulevase koosseisu uutest poliitilistest suunistest, mis esitatakse enne järgmisi Euroopa Parlamendi valimisi.

Oleme nõuandev poliitiline kogu ning meie arvamustel on suurim lisaväärtus, kui need esitatakse õigel ajal, siis kui ELi poliitika välja töötatakse või selle üle otsustatakse. Meil peab olema võimalikult hea positsioon, et strateegiliselt mõjutada Euroopa Komisjoni järgmist tööprogrammi ja järgmist kõnet Euroopa Liidu olukorra kohta.

Head kolleegid!

Ülesannete loetelu on pikk. Ootused on suured.

100 päeva tagasi valisite mind oma presidendiks ja ma lubasin teha teie kõigiga koostööd tugevama ja õiglasema Euroopa nimel, et kaitsta ühtekuuluvuspoliitikat ja suurendada komitee poliitilist nähtavust.

Meil on kohustus saavutada tulemusi, aidata kõrvaldada kahtlused meie linnades ja piirkondades elavate inimeste silmis ja hirmuvärina nende hääles.

Tugevdagem solidaarsust, ühtekuuluvust ja demokraatiat, et parandada Euroopa Liidu piirkondade ja linnade olukorda. Niiviisi toimides muutub liit ise tugevamaks ja helgemaks.

Täna teid.

Euroopa Regioonide Komitee

Euroopa Regioonide Komitee on Euroopa Liidu poliitiline kogu, kuhu kuulub 329 kohalikku ja piirkondlikku esindajat kõigist 27 liikmesriigist. Komitee liikmed on inimesed, kes on valitud piirkondlike valitsuste juhtideks, piirkondlike volikogude liikmeteks, linnapeadeks või kohalike volikogude liikmeteks ning kellel on demokraatlik vastutus rohkem kui 446 miljoni Euroopa kodaniku ees. Komitee põhiülesanne on kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning nende esindatavaid kogukondi ELi otsustusprotsessi ja teavitada neid ELi poliitikast. Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament ja nõukogu peavad komiteega konsulteerima poliitikavaldkondades, mis mõjutavad piirkondi ja linnu. Komitee võib pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse, et kaitsta ELi õigust, kui rikutakse subsidiaarsuse põhimõtet või ei arvestata kohalike ja piirkondlike omavalitsustega.

Euroopa Regioonide Komitee teabevahetuse direktoraadi väljaanne

Brüssel, oktoober 2022

© Euroopa Liit, 2022

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË

Tel. +32 22822211 | e-mail: visuals@cor.europa.eu | www.cor.europa.eu

[@EU_CoR](https://twitter.com/EU_CoR) | [/european.committee.of.the.regions](https://www.facebook.com/european.committee.of.the.regions) | [/european-committee-of-the-regions](https://www.linkedin.com/company/european-committee-of-the-regions) | [@EU_regions_cities](https://www.instagram.com/EU_regions_cities)